

За наукові кадри

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМУ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ ОДЕСЬКОГО
ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
імені І. І. Мечникова.

РІК ВИДАННЯ ХЛІ

7 лютого 1975 року

№ 5 (1180)

Ціна 2 коп.

НАВИЧКИ ДОСЛІДНИКА — КОЖНОМУ СТУДЕНТУ

Від сучасного спеціаліста вимагається, щоб він був не тільки добре підготовленим зі своєї спеціальності, але й мав навички справжнього дослідника, здатного працювати на сучасному рівні розвитку науки. Ось чому в вузах вводиться система УДР. Цією системою в університеті охоплюються всі студенти. Крім того, є і наукове студентське товариство, у гуртках якого працює близько 68 процентів студентів. Удосконалення системи учбово-дослідної роботи студентів як по лінії УДР, так і по лінії НСТ продовжується.

Наукова робота студентів органічно ввійшла в загальну систему як учбової, так і наукової роботи. Але є ще багато невирішених проблем, питань, на які треба відповісти. Найголовніші з них — взаємозв'язок УДР і НСТ, послідовність наукової роботи студента протягом всіх років його навчання.

Проблемам розвитку і дальшого удосконалення науково-дослідної роботи студентів було присвячено засідання вченої ради університету. На ньому вирішувалися вищезгадані проблеми. Відзначено, що на сучасному етапі розвитку вищої школи особливо-

го значення набуває широкий розвиток всієї системи науково-дослідної роботи студентів, яка органічно входить в учбовий процес і є найважливішим засобом підвищення якості підготовки спеціалістів, здатних творчо застосовувати у практичній діяльності найновіші досягнення науки і техніки. Це було особливо підкреслено на нараді проректорів вузів республіки, яка відбулася в Харкові.

Вчена рада заслухала і обговорила доповідь ректора університету професора О. В. Богатського і співдоповідь проректора по науковій роботі професора В. В. Фашенка.

На засіданні вченої ради виступили завідувач кафедри фізико-географії професор Г. І. Швобс, перший проректор професор Д. І. Поліщук, секретар комітету комсомолу В. Шибуняев, проректор по учбовій роботі Г. О. Тетерін, декани факультетів: фізичного доцент В. В. Сердюк, юрфаку — доцент Ю. С. Червоний, секретар парткому університету доцент Л. Х. Калуст'ян.

В одному з наступних номерів редакція друкуватиме більш докладну розповідь про засідання.

Радяться керівники методологічних семінарів

На грудневому (1974 р.) Пленумі ЦК КПРС і другій сесії Верховної Ради СРСР підбиті підсумки самовідданої роботи партії й народу за чотири роки п'ятирічки, висунуті основні завдання по її успішному завершенню, розкриті вузлові питання внутрішньої і зовнішньої політики партії, дано новий імпульс для підйому творчої енергії комуністів, розгортання народної ініціативи та масового соціалістичного змагання.

У мобілізації зусиль трудящих на успішне виконання поставлених завдань важливе значення мають широка пропаганда і вивчення прийнятих партією документів.

23 січня партійний комітет провів семінар-нараду керівників методологічних та теоретичних семінарів. На ньому обговорені завдання ідеологічних кадрів по вивченню і пропаганді матеріалів грудневого (1974 р.) Пленуму ЦК КПРС, другої сесії Верховної Ради СРСР, Звернення ЦК КПРС до партії, до радянського народу, постанов партії про Всесоюзне соціалістичне змагання, інших документів.

Відкриваючи нараду, секретар парткому університету доцент Л. Х. Калуст'ян говорив про роль методологічних та теоретичних семінарів у глибокому і творчому вивченні матеріалів і документів партії та уряду.

У ході обговорення відзначалося, що партійна організація і ідеологічні кадри накопичили значний досвід у вивченні теорії і практики комуністичного будівництва, внутрішньої і зовнішньої політики партії і радянського уряду. Партійний комітет рекомендував підходити до вивчення поставлених проблем диференційовано. У середній і вищій ланках партійного навчання слід забезпечити глибоке засвоєння рішень партії у процесі занять по існуючих планах. Слід ширше використовувати такі форми, як підготовка слухачами доповідей і рефератів, пов'язуючи питання з конкретними завданнями колективу університету по успішному виконанню соціалістичних зобов'язань завершального року дев'ятої п'ятирічки.

У нижчій і середній ланці мережі партосвіти слід провести 1—2 заняття по вивченню названих документів.

Щодо вищої ланки, тут доцільно рекомендувати проведення теоретичних і науково-практичних конференцій.

Вивчення матеріалів грудневого (1974 р.) Пленуму ЦК КПРС і інших документів, присвячених завершальному року п'ятирічки, не повинно обмежуватися проведенням спеціальних занять. Роз'яснення і вивчення цих матеріалів має проводитися протягом всього учбового року, воно має сприяти мобілізації студентства, професорсько-викладацького складу, всіх співробітників університету на виконання завдань по підготовці висококваліфікованих спеціалістів та зобов'язань, взятих колективом на 1975 рік.

Тихо! Йде іспит

Друга група II курсу фізичного факультету складає іспит з загальної фізики (розділ електрики). Під дверима аудиторії звичайна для екзаменаційної сесії обстановка: загальна схвильованість і напруженість, зосереджені обличчя прикуті до конспектів і підручників. Останні консультації і поради, а за дверима...

Мимоволі здається, що всі тривоги і хвилювання залишилися за порогом аудиторії. Тут спокійна, ділова атмосфера, один за одним підходять студенти до екзаменатора — В. В. Сердюка.

«Магнітне поле соленоїда і тороїда», «Робота, що здійснюється при переміщенні ферромагнетиків», «Вектор сили індукції», «Електроліз» — всі ці поняття не зовсім зрозумілі людині гуманітарної професії. Тому уважно дивлюсь на викладача: чи задоволений він відповідями.

Впевнено, спокійно відповідає А. Горошин. Екзаменатор стежить, як записується робота думки, задоволений тим, як розбирається другокурсник у схемі. Далі — кілька додаткових запитань. На все

дається цілком правильна відповідь. Безумовно, такі знання оцінюються на «відмінно».

До столу підходить інший хлопчина — В. Золочевський. Відповідає не зовсім чітко, багато плутає. Формули виводить невпевнено. До того ж записує неохайно, тому поки виводиться формула, деякі позначення загублюються. Викладач часто зупиняє його, пропонує бути уважнішим, подумати ще. Дає йому додаткові, навісні питання. Та слабка підготовка студента на екзамені дається взнаки. Він отримує оцінку «задовільно».

Приємне враження справляє відповідь О. Гохмана, який впевнено звітує про набуті знання.

Придивляюся до невеличкої на зріст дівчини Т. Куруч. Цікаво, а як відповідатиме представниця жіночої статі? Не кожна дівчина може похвалитися добрим знанням фізики. Виявляється, що Тамара не поступається хлопцям. Обличчя у неї зосереджене, спокійне. Чітко розповідає вона, «чому діелектрик поляризує-

РЕПОРТАЖ

ся?», «від чого залежить індуктивність?», про «енергію магнітного поля».

Молодець, Тамаро! Екзаменатор із задоволенням ставить їй оцінку «добре». До речі, ще дві дівчини з цієї групи одержали четвірки — Л. Дроздова і В. Вашина.

Результати екзамену залишають бажати кращого. Відмінних оцінок у цій групі всього дві, добрих — чотири, десять задовільних і дві незадовільні. Не справились з фізикою Т. Мартиненко і Н. Крицька. Їм слід вже зараз серйозно замислитись. Інакше вони не стануть справжніми фахівцями. А фізика — їх спеціальність.

К. ПАВЛОВА,
наш кор.

На 2-й стор. друкуємо інтерв'ю з деканом фізфаку В. В. Сердюком.

Добре склала зимову екзаменаційну сесію студентка п'ятого курсу біофаку Оксана Чернієва. На «відмінно» відповідає вона на останньому екзамені з гідрології та гідрохімії.

Фото О. ЛЕВІТА.

Екран сесії

По університету

Підвищення трудової і політичної активності, поліпшення роботи комсомольських організацій, вдосконалення всієї діяльності комсомолу — головна мета проведення найважливішого організаційно-політичного заходу: обміну комсомольських документів.

Комсомол університету готується до обміну. Комсогри груп, курсів провели перевірку документації, стан обліку комсомольців.

4 лютого в Центральному райкомі ЛКСМУ проведено чергове заняття по підготовці до обміну документів. На нього були запрошені секретарі

комітетів комсомолу і завідувачі секторами обліку. Тема заняття — ведення документації у період підготовки до обміну комсомольських документів.

Канікули — це відпочинок, період екскурсій, поїздок, походів, обміну делегаціями. Студенти-іноземці, які навчаються в Радянському Союзі, знайомляться з країною. Зараз, напередодні 30-річчя Перемоги, особливий інтерес проявляють студенти-іноземці до історії нашого народу, подій Великої Вітчизняної війни. Їх приваблюють міста, з якими пов'язані героїчні сторінки подвигу

нашого народу.

От і зараз в університеті гостюють студенти-іноземці з Московського гідрометінституту. Вони зустрінуться зі студентами, активістами комсомолу, ознайомляться з вузом, відвідають визначні міста-героя.

ВЧОРА • СЬОГОДНІ • ЗАВТРА інформація

СЕСІЯ КРОКУЄ ПО ФАКУЛЬТЕТАХ

НАШІ ІНТЕРВ'Ю

Екзаменаційна сесія — період найвищого напруження для студента, перевірка його знань і здібностей, уміння працювати самостійно.

Скільки тривог і надій пов'язано з нею! І не тільки у студентів, а й у їхніх екзаменаторів. Наш кореспондент зустрівся з деканом фізичного факультету В. В. Сердюком і попросив його відповісти на ряд запитань.

— Віктор Васильович, яка увага приділяється на вашому факультеті першокурсникам і як вони справились з екзаменаційною сесією?

— Поточний контроль якості знань студентів і регулярні атестації ми використовували для оперативного керування навчальним процесом. Викликали відстаючих студентів на засідання кафедри, виявляли причини поганої успішності. За невисагаючими першокурсниками на нашому факультеті закріплена група аспірантів. Комсомольська організація першого курсу багато в чому допомагала відстаючим (комсорг О. Корчинська). За ними закріплювались кращі студенти. Взагалі увагу новачкам приділяли велику. І результати говорять самі за себе. У цьому році успішність у першокурсників вища, ніж звичайно. Є чимало відмінників. Виправдали себе і медалісти середньої школи. А. Радник, О. Поповський, В. Кушнір, Н. Киришова склали свою першу сесію на «відмінно».

Тривоги і сподівання

— А як ви вправджуєте на першому курсі УДР?

— Учебно-дослідну роботу вводим з самого першого курсу. У цьому році читали «Введення у спеціалізацію». Студенти готували реферати, присвячені життю видатних фізиків. Ми вчили їх додержуватись правил написання наукової статті. У другому семестрі будемо залучати першокурсників до практичної роботи в системі УДР — вони працюватимуть в лабораторії молекулярної фізики.

— Який курс краще складає зимову сесію?

— Мабуть, другий. В нас вже стало традицією з року в рік все більше уваги приділяти першокурсникам. В минулому році ми теж багато з чим працювали. І зараз це даєся взнаки. Теперішні другокурсники не мають таких зривів, які бували в минулому.

— На якому курсі, на Вашу думку, були найскладніші екзамени?

— Здається, на третьому. Два від-

мінники цього курсу В. Караванський та І. Рубльов витримали конкурс і будуть направлені на навчання в Московський інженерно-фізичний інститут. Відмінно складають сесію Олег Герасимов (з групи теоретичної фізики) та Микола Кухарук (з групи напівпровідників). Є тут і слабкі студенти. Не всі екзамени витримали І. Григорій (група напівпровідників), З. Гурдик (група фізелектроніків), С. Іванчук (група теплофізиків).

— Як почувають себе випускники?

— Багато п'ятикурсників складають іспити тільки на «відмінно». Вони вже звикли до екзаменаційних сесій. Почувають себе впевнено. Як завжди радують своїми успіхами О. Ахмеров, Т. Рижило, А. Чебаненко, Д. Поліщук, С. Авласенко.

— Ваші побажання студентам.

— Після такого великого випробування, як сесія, хочеться побажати всім добре, посправньому цікаво відпочити, щоб з новими силами розпочати другий семестр. Розумний відпочинок після сесії — запорука успішного навчання в наступному півріччі.

Інтер'ю вела К. ЄВДОКИМОВА.

В ГОДИНУ ДОЗВІЛЛЯ

Зусиллями студради гуртожитку №1, коменданта А. П. Олейника, кафедри політекономії, яка відповідає за виховну роботу в гуртожитку, тут створені сприятливі умови для підготовки до сесії.

Як важливо у цей відповідальний для студентів період правильний організувати їх короткий відпочинок. Веселити в них бадьорість, впевненість у власні сили, а інколи і почуття відповідальності.

Велику допомогу у цьому надала зустріч студентів з передовиками виробництва заводу ім. Жовтневої революції, яку організувала кафедра політекономії.

У червоному куточку перед студентами виступили Герой Соціалістичної Праці Борис

Екран сесії

Остання ніч напередодні іспиту.

Фотоєтюд В. Мороза.

ПОБАЖАЙТЕ НАМ...

Наближається до кінця екзаменаційна сесія у географів II курсу.

Велика увага приділялась атестаціям — перевірці поточних знань студентів. Але, на жаль, не всі студенти ставились до атестацій з належною серйозністю. Результат — задовільні оцінки. Але таких студентів на курсі небагато. Досить сказати, що позаду три іспити, а на курсі поки 12 відмінників. Це Ліда Жигманович.

ЗНОВУ — ВІДМІННО

Добре складають зимову сесію студенти I групи III курсу юридичного факультету. Свій перший екзамен — з іноземної мови — вони склали лише на «добре» і «відмінно». Із задоволенням викладачі О. М. Сквірський, І. А. Луполовер, Н. П. Віт ставлять у залікові книжки «відмінно» студентам Н. Потапенко, О. Стручковському, Н. Мусич, Н. Юркевич, І. Корою, Л. Ісаєвій, Ю. Жайворонку та іншим.

Наступний свій екзамен — з діалектичного матеріалізму — третьокурсники першої групи теж склали на «добре» і «відмінно». Старший викладач кафедри філософії Л. М. Терентьева найбільше задоволена відповідями Н. Потапенко, Л. Ісаєвої, Н. Юркевич, Н. Мусич, О. Стручковського та інших. У їх залікових книжках — знову «відмінно».

НЕ З ЛЕГКИХ

У першокурсників хімічного факультету тривоги і хвилювання сесії уже позаду. Перше своє випробування в студентському житті вони витримали непогано. Багато студентів склали сесію на «добре» і «відмінно». Н. Котельна і Є. Новикова — тільки на «відмінно». Найкращі знання першокурсники виявили на іспиті в неорганічній хімії, який склали професору А. А. Опаловському.

На старших курсах сесія наближається до кінця. Другокурсники склали історію КПРС доценту М. С. Галицькому. Радують успіхи — 53 студенти склали іспит на «4» і «5». Але засмучують ці успіхи чотири погані оцінки.

ська, Наташа Заїкіна, Софія Ніца, Надя Олійник, Оля Савчук, Ліда Краєвська, Микола Тараканов, Валя Показ, Вітя Сизов, Вітя Світовий та Юра Щербін. Молодці! Не відстають від них і інші, у багатьох студентів дві п'ятірки і одна четвірка. Серед них слід відзначити Сергія Сергієнка, який завжди допоможе відстаючому. Втім, краще про це міг би розповісти Віталій Крижанівський, який з допомогою Сергія успішно складає екзамени.

Сесія наближається до кінця, а попереду ще фізика. Будемо сподіватися, що і вона пройде успішно для нас. Так що побажайте нам традиційне: «ні пуху...».

Н. БАЙДЕЛЮК, студентка геофаку.

Книжкова полиця

РОЗРАХОВАНИЙ НА СТУДЕНТІВ І ВИКЛАДАЧІВ

На протязі всієї своєї історичної діяльності КПРС вела і веде боротьбу за зміцнення революційної солідарності трудящих, за інтернаціональну єдність народів світу.

В. І. Ленін, партія боролись не лише з войовничим шовінізмом царизму і буржуазії, але й виступали проти всіх форм націоналізму у російському і міжнародному робітничому русі.

У листі «К вопросу о национальностях или об «автоматизации» В. І. Ленін розкрив причини націоналізму, піддав рішучій критиці націоналістичні помилки, визначив основи створення багатонаціональної Радянської держави.

У Звітній доповіді ЦК КПРС XXIV з'їздові відзначалося, що партія і в майбутньому буде виховувати всіх трудящих у дусі соціалістичного інтернаціоналізму, непримиренності до проявів націоналізму і шовінізму, національної обмеженості і чванливості у будь-якій формі, у дусі глибокої поваги до всіх націй і народностей.

НА ДІЙШЛИ НОВІ

Боротьба проти буржуазного націоналізму в сучасну епоху протиробства двох систем — соціалізму і капіталізму — має виключне значення.

Ось чому має таке актуальне значення збірок «В. І. Ленін, КПСС о борьбе с национализмом» (М. Політвидав, 1974).

Збірок складається з розділів: «В. І. Ленін о борьбе с национализмом» і «КПСС в борьбе против национализма, за сплочение трудящихся всех национальностей на принципах пролетарского интернационализма». Матеріали подаються у хронологічній послідовності. Збірок розрахований на партійних працівників, викладачів і студентів вузів, пропагандистів, а також всіх, хто цікавиться історією Комуністичної партії.

Книга має примітки, предметний і іменний покажчик. Ця книга надійшла до наукової бібліотеки.

О. НОТКІНА.

ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ХІМІКІВ

До наукової бібліотеки надійшов ряд цінних підручників і посібників по вивченню органічної хімії в обсязі університетської програми. Серед них в пер-

шу чергу слід назвати «Начала органической химии» — 2-томна монографія другого переробленого видання. Цю книгу написали видатні радянські хіміки-органики академік О. М. Несмеянов і його син доктор хімічних наук М. О. Несмеянов.

Монографія складається з двох частин. У першій частині викладено основи лабораторної техніки і методики аналізу органічних сполук, основні розділи органічної хімії: ациклічні, аліциклічні і гетероциклічні сполуки. У другій частині вміщені розділи, які відносяться до елементоорганічних сполук, понять про хімічний зв'язок і фізичні методи дослідження органічних сполук і хімії природних сполук.

Написана на високому теоретичному рівні, книга відображає сучасне становище органічної хімії. Предметні покажчики до обох томів дозволяють використовувати монографію як довідниковий посібник і без сумніву становлять інтерес для аспірантів, викладачів, молодих учених і інженерів, які працюють в галузі органічної хімії.

Серед учбових посібників слід назвати «Упражнения и задачи по органической химии», написаний А. Н. Костом, Р. С. Сариголіним і А. П. Терентьевим. Збірок упорядкований на основі дос-

п'ятирічний план і зараз працює в рахунок 1976 року.

Чимало питань було висвітлено у цей вечір. Серед них такі: «Чи багато країн купують продукцію заводу?», «Як втілюються раціоналізаторські пропозиції?», «Як працював і яку продукцію випускав завод у роки Великої Вітчизняної війни?», «Яка перспектива бригади В. О. Пустового на найближчі роки?», «Як передається досвід передовиків молодим робітникам?» і т. д. На всі питання робітники дали вичерпні відповіді. Студенти і робітники залишилися задоволені зустріччю.

Від імені студентів заступник голови студради О. Виходець щиро подякував передовиків за проведену спільну зустріч-бесіду.

О. ЯКОВЛЄВ, викладач кафедри політекономії.

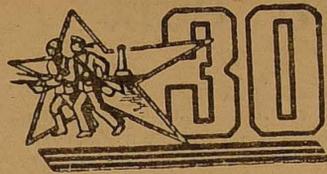
Війська 2-го і 3-го Українських фронтів у кінці 1944 — на початку 1945 р. провели стратегічну операцію, внаслідок якої було виведено із війни Угорщину і розгромлено значну частину німецько-фашистських військ. У ході цієї операції радянські війська 26 грудня оточили у Будапешті 12 дивізій, 3 бригади і декілька інших частин ворога.

Розгорнулися важкі бої по знищенню оточених ворожих військ. Вони носили жорстокий характер і неминуче повинні були привести до загибелі багатьох мирних громадян, до зруйнування міста. Щоб не допустити цього, радянське командування запропонувало військам ворога припинити безглуздий опір і скласти зброю. Для вручення ультимативу гітлерівському командуванню були послані групи парламентарів — одна на чолі з капітаном М. Штейнмецом і друга — на чолі з капітаном І. Остапенком. Але радянські парламентарі були злочинницьки вбиті.

На всьому фронті навколо Будапешта розгорнулися бої по знищенню оточеного угруповання ворога. Ні потужні укріплення, ні шаленість опору, ні багаточисленні спроби приреченого ворога прорвати кільце оточення успіху не мали. Коло оточення невмолимо стискувалося.

Німецько-фашистські війська розсікалися і знищувалися по частинах. Кількість полонених, захоплених нашими військами, безперервно зростала. Лише на протязі двох днів, 16 і 17 січня, звільнюючи центральні квартали міста, наші війська взяли 10 тис. полонених.

Вранці 18 січня радянські війська вийшли на східний берег Дунаю. Оточене у центрі міста угруповання ворога було розгромлено, велика частина його була захоплена в полон: Пешт був повністю звільнений від ворога. 13 лютого наші війська зім'яли гітлерівців і повністю оволоділи Будою, захопивши при цьому понад 21 тис. полонених. Столиця Угорщини була повністю визволена.

ХРОНІКА ПЕРЕМОГИ

СІЧЕНЬ —
ЛЮТИЙ
1945-го

ПРО СПРАВИ БОЙОВІ

Одним з важливих завдань вищої школи у підготовці висококваліфікованих, ідейно загартованих спеціалістів є виховання юнаків і дівчат на славіх революційних, бойових і трудових традиціях нашого народу. Саме у цьому напрямку вже багато років плідно працює при кафедрі історії КІРС громадсько-політичний клуб «Іскра».

На засіданнях клубу відбуваються зустрічі студентів університету з ветеранами Великої Вітчизняної війни, новаторами виробництва, ударниками комуністичної праці.

Велике враження у студентів залишило засідання клубу, присвячене 30-річчю звільнення Радянської України від німецько-фашистських загарбників, на якому виступив Шаміль Хазирович Халілов — полковник запасу, нині начальник учбової частини університету. Учасником засідання клубу був і Василь Тимофійович Лобашевський — полковник запасу, кадровий офіцер, який у роки війни служив у кавалерії, в знаменитому корпусі генерала Белова. Закінчив війну, вже будучи начальником штабу Донської кавалерійської дивізії, в Австрійських Альпах. Зараз — працівник учбової частини нашого університету. Студенти прослухали хвилюючі розповіді ветеранів про незабутні події Великої Вітчизняної війни, про под-

виги і героїзм радянських воїнів.

Дуже цікавим, змістовним було засідання клубу, присвячене зустрічі з новаторами виробництва провідних машинобудівних підприємств міста. Перед студентами виступили передовики виробництва — Іван Володимирович Пастернакевич, кадровий робітник, розточувальник заводу імені Кірова, член ЦК КП України, голова обласної ради новаторів виробництва, Йосип Мойсейович Клейман, фрезерувальник заводу пресів і автоматів.

Великий інтерес викликав у присутніх виступ стругальника заводу імені Старостіна Георгія Володимировича Ортинського — заслуженого раціоналізатора УРСР, голови ради новаторів Іллічівського району Одеси. Він розповів студентам про свій завод, про ту продукцію, яку випускає підприємство, поділився враженнями від поїздки в Англію, від зустрічей з англійськими робітниками-машинобудівниками.

Велику допомогу студентам в організації і проведенні засідань надає відповідальний за роботу клубу від кафедри історії КІРС доцент М. С. Галицький. Активну участь у роботі клубу «Іскра» беруть Н. Савинкіна (хімфак), Ю. Белоенко (істфак), Т. Абакумова (мехмат) та інші.

Зараз готується чергове засідання клубу. Воно відбудеться в другій половині лютого. Буде організована зустріч з передовиками, знатними людьми одного з передових колгоспів Котовського району, студенти виступлять з концертною художньою самодіяльністю.

А потім «іскрівців» чекає вечір дружби з іноземними студентами, що навчаються в нашому університеті. У плані підготовки до 30-річчя великої Перемоги — зустрічі з ветеранами війни, з курсантами артилерійського училища.

Запрошуємо всіх бажаючих взяти участь у засіданнях клубу.

В. ПЛАВИЧ,
голова правління громадсько-політичного клубу «Іскра» при кафедрі історії КІРС, студент IV курсу істфаку.

ВИДАННЯ

каталізаторів, стиснутих і зріджених газів і деяких сучасних синтетичних методів. Опису практичних робіт передують теоретичні розділи, що відповідають учбовому курсові. Книга рекомендована для студентів старших курсів, а також може бути корисна і хімікам-дослідникам, що займаються синтезом органічних препаратів.

С. КИРИЧЕНКО,
головний бібліограф.

ДО УВАГИ МАТЕМАТИКІВ

За останній час до наукової бібліотеки нашого університету надійшли видання, рекомендовані як підручники і учбові посібники для студентів і аспірантів механіко-математичних факультетів.

Становить інтерес учбовий посібник «Курс обыкновенных дифференциальных уравнений», автор якого Н. П. Слугін, І. З. Штокало і інші. По теорії і додатках дифференціальних рівнянь є багато літератури. Однак у більшості вона продовжує попередні традиції і мало повнюється новими дослідженнями і їх результатами, одержаними за порівняно короткий час. Нові проблеми, які з'яв-

ляються в математиці, нові вимоги, висунуті сучасною механікою і технікою, прагнення до розвитку більш удосконалених методів теорії і практики дифференціальних рівнянь, зростаючий зв'язок дифференціальних рівнянь з наближеними і електронно-обчислювальними методами — все це не може не враховуватись учбовою літературою із загального курсу дифференціальних рівнянь. Необхідність висвітлення нових питань теорії і практики дифференціальних рівнянь потребує створення нових підручників і учбових посібників у цій галузі математики. Кафедра дифференціальних рівнянь Київського держуніверситету разом з ученими, які працюють в інших установах, створили учбовий посібник, який містить матеріали, традиційно висвітлені в таких курсах, вніши в них деякі структурні зміни і доповнення, а також доповнивши відповідними спецкурсами. Посібник складається із восьми розділів. У кожному розділі розроблено велику кількість прикладів, подано задачі для самостійного рішення, рекомендується література по викладеному матеріалу.

В останній час ідеї і методи теорії графів все глибше проникають як у класичні галузі застосування цієї теорії, наприклад, в

електротехніку, так і в нові галузі, наприклад, в медицину і соціологію. Збірник перекладів «Теорія графов» під редакцією В. Б. Алексеева, Г. П. Гаврилова і А. А. Сапожко є суттєвим доповненням до книги Ф. Харарі «Теорія графов». Книга містить останні роботи, які відносяться до покриттів, укладок, до складу яких входять кінцеві результати, мало відомі нашим читачам.

Учбовий посібник рекомендований для аспірантів і студентів старших курсів університетів.

Видавництво Московського держуніверситету ім. М. В. Ломоносова публікує курс лекцій А. Н. Ширяева «Вероятность, статистика, случайные процессы», що читався автором на механіко-математичному факультеті МДУ для студентів другого курсу. Видані дві частини складаються із 24 лекцій, у яких викладається основне поняття теорії вірогідності і елементи математичної статистики.

Л. КРАПИВА,
бібліограф.

ТВОРЧИЙ ЗВІТ РОМАНТИКІВ

Факультет зустрів своїх вихованців-геологів, які закінчили факультет 20 років тому. У святково прибраній аудиторії зібралися викладачі факультету, гості-ювіляри, а також студенти, майбутні геологи і географи. На стіні — гасло: «Alma mater вітає своїх вихованців». Виставлені стенди з пам'ятними фотографіями, курсовими і дипломними роботами, статтями і монографіями, написаними випускниками 1954 року.

У президії — ті, хто навчав їх колись — професори І. Я. Яцько, Л. Б. Розовський, І. Ф. Бурлай, доценти Л. І. Пазюк, С. С. Бракін, Г. Я. Гончар, Я. Д. Макачук, а також беззмінний староста курсу, нині головний гідрогеолог Причорноморської експедиції кавалер ордена Трудового Червоного Прапора О. І. Смирнов. З теплими словами привітання звернувся до вихованців декан геолого-географічного факультету доцент І. П. Зелінський. Потім гостей привітала секретар партбюро Ю. О. Амброз.

З творчими звітами за 20 років роботи в геологічній службі країни виступили ювіляри. Їх виступи були яскравими і повчальними для присутніх студентів-першокурсників. Випускники 1954 року розповіли про нелегку, захоплюючу працю геолога, про те, чому навчилися на виробничстві за 20 років, які знання і навички студентських років стали найнеобхіднішими.

Лауреат Ленінської премії, кандидат геолого-мінералогічних наук В. Є. Хаджі закінчив свій творчий звіт зверненням до першокурсників. Він підкреслив, що немає у навчанні предметів головних і другорядних, все, що викладають у університеті, — головне. Але щоб бути добрим спеціалістом, треба багато працювати над собою, треба багато читати наукової літератури і безперервно поповнювати свої знання.

Начальник геохімічної партії Далекосхідного геологічного управління Л. В. Ейриш і геолог З. О. Внукова у своїх звітах говорили про успіхи великої одеської групи геологів, яка працювала в Хабаровську. Вони говорили про те, що вихованці одеської школи геологів завжди відзначалися широтою мислення, творчим підходом до справи, ініціативою і оптимізмом.

Виступи дозволили опіти роботу ювілярів за 20 років. Найважливішим підсумком є відкриття ряду родовищ корисних копалин. У ньому бра-

ли безпосередню участь Л. В. Ейриш, Е. Л. Школьник, Н. Г. Книщенко і О. І. Смирнов, З. М. Едельман, П. І. Осадчий та інші.

За цими показниками — роки наполегливої, важкої і в той же час радісної і творчої праці в умовах геологічних експедицій. Це і гідний внесок у примноження мінеральних багатств Батьківщини, у будівництво комунізму в нашій країні.

Напружена виробнича робота поєднувалася з науково-дослідною діяльністю. І треба сказати, що досягнути відмінних результатів. Опубліковано понад 500 наукових робіт. За вирішення ряду актуальних проблем синтезу мінералів В. Є. Хаджі і Л. І. Гордієнко удостоєні Ленінської премії і нагороджені медалями ВДНГ. Плідні роботи В. Н. Дублянського по дослідженню гідрологічної ролі карстових утворень завершилися успішним захистом докторської дисертації. Вісім кандидатів геолого-мінералогічних наук за 20 років! Це Т. В. Пушкарська, О. М. Кириченко, Л. А. Приказчиков, В. П. Чердиченко, Л. В. Іщенко, Л. В. Ейриш, В. Є. Хаджі, Е. Л. Школьник.

Випускники 1954 року — у розквіті своїх творчих сил. Нині вони очолюють експедиції, геологічні відділи і лабораторії проектних і науково-дослідних організацій, займаються викладацькою діяльністю у вузах і як і раніше ведуть напружену польову виробничу роботу, беручи участь у вирішенні важливих проблем у різних районах нашої країни.

Всі кращі свої якості — вірність ідеалам комунізму, працелюбність, захопленість, допитливість, наполегливість, любов і відданість обраній професії — випускники 1954 року набули в стінах рідного університету.

Ювілярів вітали їх вчителі. Вони говорили про почуття радості за вихованців, гордості за своїх учнів. Букети квітів подарували студенти.

Учасники зустрічі побували у парку ім. Т. Г. Шевченка, де поклали квіти на могилу Невідомому матросу, вшанували пам'ять тих, хто не пошкодував свого життя за щастя майбутнього покоління.

Вони здійснили екскурсію по рідному місту, узбережжю.

Зустріч мала велике виховне значення, особливо для нинішніх студентів-геологів і географів.

Л. ПАЗЮК, Л. ПРИКАЗЧИКОВ, Н. РИЧКОВСЬКА.

Випускники 1954 року вирішили сфотографуватись на пам'ять перед входом на рідний факультет.

Встреча геологов-выпускников ОГУ 1954-1974

Викладач кафедри фізвиховання нашого університету Віктор Миколайович Широких наприкінці минулого року в числі перших спортсменів країни виконав норму майстра спорту з ГПО. На перших всесоюзних змаганнях, які проводилися у Сочі та про які повідомляли центральні газети, радіо та телебачення, В. Широких посів четверте місце.

Після змагань Віктор Миколайович став дуже популярним. Тим більше, що в 1974 році він виконав норму майстра і з військово-прикладного багатоборства. Отже, двічі він виконав норму майстра. Зрозуміло, цим привернув увагу преси. Кореспонденти «замучили» його. І все ж він охоче погодився відповісти на питання кореспондента нашої газети, бо вважає, що ГПО — справа всіх, пропаганда спорту як еквіваленту здоров'я має велике значення для розвитку спортивного руху. Та й організація складання нормативів ГПО потребує серйозної розмови.

А втім, надамо слово Віктору Миколайовичу, хай він відповість на питання.

— Всесоюзним змаганням передувало, очевидно, значний період підготовки. Як готувалися власне Ви?

— На жаль, суто до змагань готуватися не довелося. Я перебував на факультеті підвищення кваліфікації. Лише по приїзді дізнався, що маю поїхати у складі команди на змагання.

Взагалі ж готувався індивідуально. Крім того, багато працювали напередодні першості вузів з ГПО. Тоді я займав друге місце після Олександра Чадаєва, студента другого курсу біофаку, відомого десятиборця. З ним ми і поїхали на всесоюзні змагання. Вважаю, що цей факт можна підкреслити. У складі збірної Одеси виступали два представники нашого університету.

— Ви сказали «нашого університету». Але ж недавно працюєте тут?

— Так, працюю з 1973 року. Після закінчення Смоленського інституту фізкультури служив у славновісній Кантемирівській

дивізії. Там продовжував заняття спортом. В основному — військово-прикладним багатоборством.

— З яких елементів складається військово-прикладне багатоборство?

— Воно складається з фігурного водіння автомобіля, воєнізованого кросу з метанням гранати і стрільбою по мішенях, плавання на 100 метрів вільним стилем. Як бачите, досить універсальне багатоборство, потребує різнобічного розвитку. Воно й допомогло показати добрі результати у змаганнях ГПО.

— Вікторе Миколайовичу, Вас призначили відповідальним за підготовку команди з ГПО університету. Тому до Вас «законне» питання: як готується команда, які перспективи подальшого розвитку руху ГПО в нашому вузі?

— Головне, вважаю, сумлінно працювати. Команду слід підготувати таку, щоб вона могла виступати — і перемагати! — у

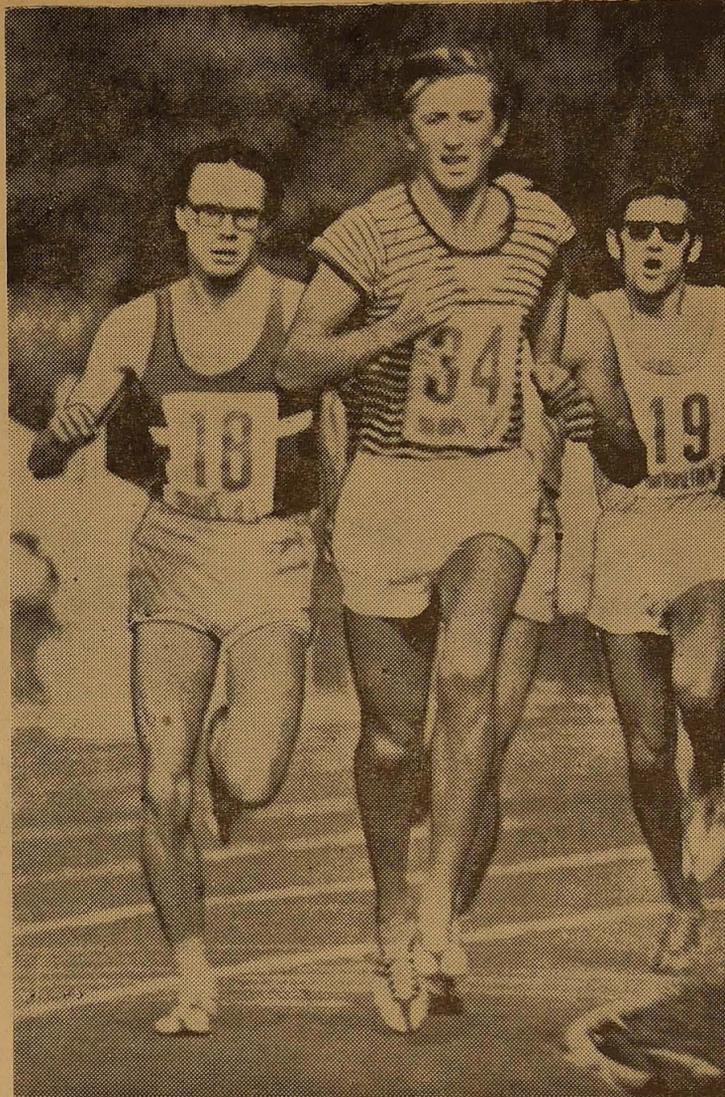
змаганнях будь-якої важливості. У нас є дані, які дозволяють сподіватися на успішні виступи. Збірна укомплектована спортсменами, здатними показувати високі результати. Надійно можуть виступати і Сашко Чадаєв, про якого я вже говорив, і аспірант Володимир Губанов (біофак), і студенти Віктор Бересток (геофак), Ольга Мизенко (мехмат), Тоня Толубінська (філфак, укр. відділення), Ніна Орґіян (геофак), Тетяна Македонська (ф-т РГФ).

Щодо перспектив розвитку руху, потрібно зауважити: не слід вважати ГПО справою лише кафедри фізвиховання. Це справа всіх в університеті. Нам потрібна підтримка деканатів, всіх викладачів. Хай виходять на старт, подають приклад. Ми запрошуємо всіх, хто за станом здоров'я здатний складати норми: приходьте на стадіон, у спортивні зали. Поки що, якщо відверто, дехто ставиться до ГПО недостатньо серйозно.

І ще: немає достатньої злагоженості з військовою кафедрою, організаціями ДТСААФ і ЦО. Адже ГПО включає і військові види — стрільбу, наприклад. ДТСААФ, військова кафедра можуть працювати більш ефективно у цьому напрямку, якщо діятимемо разом.

Першокурсники і другокурсники непогано складають норми. А студенти старших курсів — значно гірше. Тут потрібна допомога комітету комсомолу.

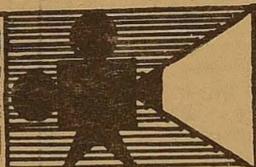
Кожен студент, викладач, співробітник має скласти норми ГПО. Це необхідно їм самим. Так повинно бути. І ми цього домагаємося.

На всесоюзних змаганнях з ГПО у Сочі виступає представник Одеси В. Широких.

Л. Д. Драголі

Дискусійний КІНО КЛУБ

Не так давно у кінотеатрах нашого міста демонструвався художній фільм «Свій серед чужих, чужий серед своїх». Він захопив багатьох глядачів, викликав чимало суперечок.

У «ЗНК» була опублікована рецензія О. Марценюк «Подія», присвячена цьому фільму, яка стала початком дискусії.

Редакція висловлює слова подяки Г. Ананьєвій (біофак), Е. Вовк (мехмат), Л. Волкановій (філфак), І. Владимирову (мехмат), А. Глазер (філфак), І. Дорошенко (ф-т РГФ), В. Затульському (хімфак), О. Кириченко (фізфак), В. Кудряшову (мехмат), Н. Мережко (ф-т РГФ), С. Мунтян (ф-т РГФ), С. Романюк (біофак), А. Чебаненко (мехмат), Н. Чорненкій (біофак), О. Чумак (філфак), М. Шаргородському (фізфак), О. Яковлеву (біофак), І. Яковлеві (біофак), які взяли участь в обговоренні фільму, і публікує думки учасників:

«Дуже здорово, що у нас з'явився такий фільм! Я кажу «у нас», маючи на увазі молодь. Двадцять років для сьогоденного покоління — історія, знайома з підручників, книг, пісень, кіно. І якщо говорити відверто, ми, добре знаючи події тих років, поступово втрачаємо духовну близькість з людьми, які жили в той час. Вони герої для нас, любими, шановані, але — далекі. Любов до них стала традицією. А фільм «Свій серед чужих, чужий серед своїх» розповів про цих людей і події так, що сколихнув цілу бурю почуттів. Ці роки, люди і події стали тепер найближчими і найдорожчими всім нам».

«Про значні і важливі події в історії нашої Батьківщини треба говорити саме так: з хвилюванням, любов'ю і гордістю, щоб ніхто не був байдужим. У нас чимало фільмів, присвячених боротьбі за встановлення Радянської влади, але серед них навряд чи нарахтується десяток таких, як «Свій серед чужих...», по сміливості, емоційності і глибині. Залишається тільки жалкувати, що фільм присвячений вигаданим подіям. Так треба розповідати про те, що було в дійсності, щоб через роки до нас доходив запал тих полум'яних років і героїчних доль».

«Я вважаю, що про такі події треба говорити серйозно і з душею, а не використовувати їх як привід для створення фільму чисто розважального. Забудьмо на мить, що це Росія, що золоту відправлялось за наказом Держинського, що головний герой чекіст — і вийде вестерн: ограблення поїзду, шайка розбійників, супермен, якому нічого не страшно, стрільба, погоні. Якщо це трішки пофантазувати — перенести дію куди-небудь в прерію, а героїв перетворити у лихих ковбоїв — буде звичайний бойовик у кращих американських традиціях. Чому автори пішли по шляху наслідування?»

«Стиль, якщо можна так сказати, американський. Сцена в поїзді, наприклад, начебто взята із фільму страхіть».

«Мені не зрозуміло визначення «американський стиль». Ви маєте на увазі вестерн і його закони? Але ж їх ніхто не запоречував. І чому якщо вестерн, то обов'язково прері і ковбої? Чому це не можуть бути російські хлопці? Чому б не розповісти про їх пригоди у романтичному і піднесеному тоні? Чому не можна пов'язати все це з боротьбою за владу Рад? Називайте це «остерн», якщо хочете, лише не обвинувчайте у наслідуванні!»

«Мені не сподобалось намагання авторів захопити глядачів не ре-

МИ—ПРОДОВЖУВАЧІ

волюційною романтикою, а хитромудрими переплетеннями сюжету. Склалося враження, що всі події штучно наближені до нас. Для тієї епохи не характерні наркотики, ограблення поїзду. Одяг героїв не продуманий. Якщо з «непманською елегантністю» Брилова можна примиритися, то сучасний джемпер, джинси і черевики Шилова просто викликають вагання. Такі прорахунки значно знижують враження».

«Кожний, навіть найсерйозніший фільм, повинен нести в собі елемент розважання. Інакше його просто скучно буде дивитися. Бувають фільми, зняті з єдиною метою — розважити, а бувають і такі, у яких мета — примусити задуматися. У нас є чудові стрічки, зроблені на матеріалі революції і громадянської війни: «Невловимі месники», «Біле сонце пустелі», «Надбання республіки». Це вестернові фільми. Але чи можна порівнювати їх з потоком бойовиків, що виходять на Заході? Наш екран відкритий для високої революційної романтики, а не для романтики убивств і крові. Нехай діти вчаться у героїв пригодницьких фільмів чесності, безкомпромисності і справжньої мужності. Про фільм «Свій серед чужих, чужий серед своїх» я можу сказати лише хороше. Він не вміщується в рамках звичайного вестерну. Він саме із тих фільмів, мета яких — примусити замислитись».

«Є у фільмі кадри, за які хочеться міцно-міцно потиснути руку режисеру, оператору і художнику. На протязі декількох секунд вони показують нам портрет В. І. Леніна. Скільки думок і почуттів концентрується у цьому буквально промайнувшому епізоді! Чесне слово, хотілося встати і крикнути:

«Вашим, товариш, серцем і іменем думаем, дышим, боремся и живем!»

«Звичайно, тема і ідея цього фільму дуже важливі, але він важко сприймається через хаотичне миготіння епізодів. Автор не вводить нас у курс справи, а розривають фільм на окремі куски-події, з яких важко визначити загальну картину».

«Не сподобався монтаж картини. Епізоди миготять з блискавичною швидкістю. Логіка їх послідовності порушена. Зайвими здаються епізоди з минулого героїв».

«Епізод з музикою вважаю невдалим. Він вибивається із загального ритму і тону фільму». «Велика удача — початок фільму. Він відразу настроює глядача на потрібний лад. Це експозиція всієї картини: революція перемогла, закінчилась громадянська війна, заgartувалась у боротьбі дружба героїв. Дуже добре, що для зображення цих експозиційних фактів знайдена така незвичайна і високохудожня форма. Форма — символ. Давно про революцію не говорили так просто, вірно і хвилююче. Особливо сподобалось те, що початок дав настрої всьому фільмові».

«На початку звучить пісня. Мені здається, у ній закладена ідея фільму і звернення до глядача: ми, сьогоденне покоління, — продовжувачі справи батьків, тому те, за що боролися п'ятдесят років тому, живе сьогодні і буде жити вічно. Чудова музика Артем'єва, чудове виконання Олександра Градського... Музика наповнює фільм».

«Фільм несподіваний. Дуже сподобався. Прочитавши назву, не хотів дивитись. Подумав — детектив. А потім дивився три рази. Кожний раз хвилювався. Не чекав від себе такого. І від фільму не чекав».

«Моя думка — зайва емоційність шкодить фільму. З одного боку, він якийсь нервовий і напружений, а з другого — занадто теплий і м'який. Цим же страждають і герої».

(Далі буде).

29 січня раптово помер доцент кафедри психології Лев Дмитрович Драголі.

Л. Д. Драголі народився 21 лютого 1901 року у сім'ї службовця в м. Ананьєві. У 1924 році закінчив Одеський інститут народної освіти, з 1924 по 1932 рік працював на посаді викладача шкіль лікнепу Одеського міського. З 1939 по 1943 рік був аспірантом Одеського педагогічного інституту. Знаходячись в евакуації, працював викладачем середньої школи, з 1943 року Лев Дмитрович Драголі став викладачем Одеського педагогічного інституту, який тоді був в евакуації в Байрам-Алі Туркменської РСР.

У 1953 році Л. Д. Драголі захистив дисертацію на ступінь кандидата психологічних наук на тему «Питання діячів психології у художніх творах Л. М. Толстого».

З 1960 року Лев Дмитрович працював на посаді доцента кафедри психології університету.

Лев Дмитрович був чудовим викладачем; його лекції завжди відзначались методологічною глибиною, методичною майстерністю і викликали жвавий інтерес студентської аудиторії. З великим успіхом на протязі багатьох років Л. Д. Драголі читав курс загальної і судової психології на юридичному факультеті, курс психології на вечірньому відділенні біологічного факультету, курс логіки на юридичному і філологічному факультетах.

Лев Дмитрович брав науково-дослідну роботу в галузі психології сприйняття часу; він виступав з доповідями на всесоюзних, республіканських конференціях і з'їздах, на міжнародному Конгресі психологів у 1966 році в Москві, його праці були опубліковані у республіканських і союзних виданнях.

Чимало працював Лев Дмитрович як лектор товариства «Знання».

Людина глибокого розуму, всебічних інтересів, принципіальний, чуйний товариш — таким залишиться Лев Дмитрович Драголі у пам'яті його колег, всіх тих, хто його знав.

Група товаришів.